

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn מ"ד of זרה of זרה.
Some of the topics we will learn about include:

שוחק וזורה לרוח או מטיל לים
Whether one may destroy an idol by grinding it to dust and scattering it in the wind?

רוחץ במרחץ של אפרודיטי
Whether it is permitted to use a bathhouse situated in the courtyard of an idol?

The Gemara discusses several factors, including:

1. אני באתי בגבולה
היא באה בגבולי
Whether the bathhouse or the idol was there first;
2. אין אומרים נעשה מרחץ נוי לאפרודיטי
אלא אומר נעשה אפרודיטי נוי למרחץ
Whether the bathhouse is an adornment for the idol, or the reverse, thus determining which one is primary;

B

3. את שנוהג בו משום אלוה אסור
It is only forbidden to benefit from an idol that is treated respectfully, as an עבודה זרה.
This may depend on whether עבודתה בכך
Whether the idol is usually worshipped by acts of denigration.

The Gemara also discusses בית המרחץ ומבית הכסא
It is forbidden to think about Torah in the bathhouse or outhouse.

נהנין מהן שלא בטובה
It is permitted to benefit from a bathhouse or a garden of a זרה עבודה זרה, if one does not show appreciation to the priests.

אין הקדש לעבודת כוכבים
An object does not become forbidden when verbally dedicated for the use of עבודה זרה כוכבים.

A

שוחק וזורה לרוח
או מטיל לים

רוחץ במרחץ
של אפרודיטי

אני באתי בגבולה
היא באה בגבולי

אין אומרים
נעשה מרחץ נוי לאפרודיטי
אלא אומר
נעשה אפרודיטי נוי למרחץ

B

את שנוהג בו
משום אלוה
אסור

בית המרחץ
ומבית הכסא

נהנין מהן
שלא בטובה

אין הקדש
לעבודת כוכבים

1

So, let's review:

Our Mishnah is a continuation of the previous Mishnah on ע"ב מ"ב ע"ב, where the רבנן taught

המוצא כלים ועליהם צורת חמה צורת לבנה צורת דרקון ויליכם לים המלח

The only way to destroy עבודה זרה is to throw it into the Dead Sea, so that nobody benefits from it.

And רבי יוסי in our Mishnah disagrees and says that there are two options:

שוחק וזורח לרוח או מטיל לים

One can destroy עבודה זרה either,

By grinding it to dust and scattering it in the wind;

Or

By throwing it in the sea.

However, the רבנן argued

אמרו לו

אף היא נעשה זבל

וכתיב לא ידבק בידך מאומה מן החרם

One may not scatter it in the wing, because the dust will act as a fertilizer, and the Pasuk forbids any benefit from

עבודה זרה.

The Gemara brings a ברייתא where רבי יוסי cites several Pesukim as proof:

1.

The Pasuk says

ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל

לקחתי ואשרוף אותו באש

ואכות אותו טחון היטב עד אשר דק לעפר

ואשליך את עפרו אל הנחל היורד מן ההר

The Pasuk describes how משה רבינו ground up the עגל into powder and threw its dust into the river, and was not concerned that it would be used?

However, the חכמים answered that the Pasuk also says

ויזר על פני המים וישק את בני ישראל

and so בני ישראל gave the משה to drink from this powder, and so

לא נתכוין אלא לבדוקן כסוטות

He was testing them whether they sinned, and he used all the dust for this purpose.

1

מלך

המוצא כלים ועליהם צורת חמה צורת לבנה צורת דרקון

רבי יוסי שוחק וזורח לרוח או מטיל לים

One can destroy עבודה זרה either, By grinding it to dust and scattering it in the wind;

OR

By throwing it in the sea

רבנן ויליכם לים המלח

The only way to destroy עבודה זרה is to throw it into the Dead Sea

However, the רבנן argued אמרו לו

אף היא נעשה זבל וכתוב

לא ידבק בידך מאומה מן החרם

One may not scatter it in the wing, because the dust will act as a fertilizer, and the Pasuk forbids any benefit from עבודה זרה?

The Gemara brings a ברייתא where רבי יוסי cites several Pesukim as proof:

1

ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל לקחתי ואשרוף אותו באש

ואכות אותו טחון היטב עד אשר דק לעפר ואשליך את עפרו אל הנחל היורד מן ההר

ground up the עגל into powder and threw its dust into the river and was not concerned that it would be used?

However, the חכמים answered that the Pasuk also says

ויזר על פני המים וישק את בני ישראל בני ישראל gave the משה to drink from this powder

and so לא נתכוין אלא לבדוקן כסוטות

He was testing them whether they sinned, and he used all the dust for this purpose

2

2.

The Pasuk says

וגם מעכה... הסירה מגבירה אשר עשתה

מפלצתה וגו' וידק וישרף בנחל קדרון

עבודה זרה ground up the and was not concerned that it would be used?

However, the חכמים answered

נחל קדרון אינו מגדל צמחין

He did this in an area of the קדרון valley that does not grow vegetation.

3.

The Pasuk says

וכתת נחש נחשת אשר עשה משה

נחש הנחשות ground up the חזקיהו המלך

because it was being worshipped, and was not concerned that it would be used?

However, the חכמים answered that the Pasuk says

ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף

And we expound

לך משלך

made it from his own possessions, and

אין אדם אוסר דבר שאינו שלו

One cannot cause another person's object to become forbidden by worshipping it.

Therefore,

בדין הוא דכתותי לא הוה צריך

אלא כיון דחזא דקא טעו ישראל בתריה

עמד וכיתתו

He was not obligated to destroy it, since it did not become prohibited when it was worshipped. Rather, he did this to publicize its destruction to Israel.

=====

2

2

וגם מעכה... הסירה מגבירה אשר עשתה...

מפלצתה וגו' וידק וישרף בנחל קדרון

עבודה זרה ground up the המלך,

and was not concerned that it would be used?

However, the חכמים answered

נחל קדרון אינו מגדל צמחין

He did this in an area of the קדרון valley

that does not grow vegetation

3

וכתת נחש נחשת אשר עשה משה

נחש הנחשות ground up the חזקיהו המלך,

because it was being worshipped,

and was not concerned that it would be used?

However,

the חכמים answered that the Pasuk says

ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף

And we expound

לך משלך

made it from his own possessions

and

אין אדם אוסר דבר שאינו שלו

One cannot cause another person's object

to become forbidden by worshipping it

Therefore,

בדין הוא דכתותי לא הוה צריך

אלא כיון דחזא דקא טעו ישראל בתריה

עמד וכיתתו

He was not obligated to destroy it,

since it did not become prohibited when worshipped.

Rather, he did this to publicize

its destruction to Israel

3 The Gemara cites a related discussion:
 One Pasuk says
 ויעזבו שם את עצביהם וישאם דוד ואנשיו
 וישרפו באש
 They burned the עבודה זרה?
 The Gemara answers
 כאן קודם שבא איתי הגיתי
 כאן לאחר שבא איתי הגיתי
 It was initially forbidden, and he therefore first ordered
 them burned. However, when איתי later nullified the עבודה
 זרה, it became permitted.
 =====

3 A related discussion...

While another Pasuk says
וישרפו באש
 They burned
 the עבודה זרה?

One Pasuk says
ויעזבו שם את עצביהם וישאם דוד ואנשיו
 ויעזבו שם את עצביהם וישאם דוד ואנשיו
 took the עבודה זרה with him
 and benefitted from it

The Gemara answers

כאן קודם שבא איתי הגיתי
 Was initially forbidden,
 and he therefore
 first ordered them
 burned

כאן לאחר שבא איתי הגיתי
 When איתי later
 nullified the עבודה זרה,
 it became permitted

4

Zugt di Mishnah

שאל פרוקלוס בן פלוספוס את רבן גמליאל בעכו שהיה רוחץ במרחץ של אפרודיטי was bathing in a bathhouse in the courtyard of the idol Aphrodite, and an idolater, פרוקלוס, asked him as follows:
אמר ליה כתוב בתורתכם לא ידבק בידך מאומה מן החרם מפני מה אתה רוחץ במרחץ של אפרודיטי
Since it is forbidden to benefit from idols, why are you bathing here?

אמר לו אין משיבין במרחץ רבן גמליאל responded, "I cannot answer you with words of Torah in a bathhouse."
וכשיצא אמר לו אני לא באתי בגבולה היא באה בגבולי
After he went outside, he told him, "I did not go into her boundary; she came into my boundary;" i.e. the bathhouse was here first and did not become forbidden when the idol was placed there.

Furthermore,
אין אומרים נעשה מרחץ נוי לאפרודיטי אלא אומר נעשה אפרודיטי נוי למרחץ
We would not say, "Let us make a bathhouse to adorn the courtyard of the זרה," since a bathhouse does not serve as נוי. Rather, we would say, "Let us put the זרה here to adorn the area with the bathhouse."
In other words, the bathhouse does not adorn the idol; the idol adorns the bathhouse.
Therefore, as Rashi explains, נמצא שהיא משמשתו והיא טפלה והוא עיקר
The bathhouse is primary and the עבודה זרה is secondary, and so it is permitted to bathe here, because bathing here does not honor the זרה עבודה זרה.

4

שאל פרוקלוס בן פלוספוס את רבן גמליאל בעכו שהיה רוחץ במרחץ של אפרודיטי
was bathing in a bathhouse in the courtyard of the idol Aphrodite

פרוקלוס asked him as follows:
אמר ליה כתוב בתורתכם לא ידבק בידך מאומה מן החרם מפני מה אתה רוחץ במרחץ של אפרודיטי?
Since it is forbidden to benefit from idols, why are you bathing here?

אמר לו אין משיבין במרחץ רבן גמליאל responded,
"I cannot answer you with words of Torah in a bathhouse."
וכשיצא אמר לו אני לא באתי בגבולה היא באה בגבולי
After he went outside, he told him,
"I did not go into her boundary; she came into my boundary;"
i.e. the bathhouse was here first and did not become forbidden when the idol was placed there

Furthermore,
אין אומרים נעשה מרחץ נוי לאפרודיטי אלא אומר נעשה אפרודיטי נוי למרחץ
We would not say,
"Let us make a bathhouse to adorn the courtyard of the זרה," since a bathhouse does not serve as נוי.
Rather, we would say,
"Let us put the זרה here to adorn the area with the bathhouse."
נמצא שהיא משמשתו והיא טפלה והוא עיקר

5 The Mishnah continues

דבר אחר
אם נותנים לך ממון הרבה
אי אתה נכנס לעבודת כוכבים שלך
ערום ובעל קרי ומשתין בפניה
Even for a large sum of money, you would not approach
your idol undressed and relieve yourself before it.

Yet,
זו עומדת על פי הביב
וכל העם משתינין לפניה
This עבודה זרה stands beside the pipe carrying the wastewa-
ter out of the bathhouse, and everyone relieves
themselves before it.

Therefore, רבן גמליאל, concluded,
לא נאמר אלא אלהיהם
את שנוהג בו משום אלוה אסור
את שאינו נוהג בו משום אלוה מותר
It is only forbidden to benefit from an idol that is treated
like an עבודה זרה.

Therefore, since this idol is not treated respectfully, it is
not an עבודה זרה and one is permitted to benefit from it.

5

דבר אחר

רבן גמליאל said to him:

אם נותנים לך ממון הרבה
אי אתה נכנס לעבודת כוכבים שלך
ערום ובעל קרי ומשתין בפניה

Even for a large sum of money,
you would not approach your idol undressed
and relieve yourself before it

Yet,

זו עומדת על פי הביב
וכל העם משתינין לפניה

This עבודה זרה stands beside the pipe
carrying the wastewater out of the bathhouse,
and everyone relieves themselves before it

Therefore, רבן גמליאל, concluded,

לא נאמר אלא אלהיהם
את שנוהג בו משום אלוה אסור
את שאינו נוהג בו משום אלוה מותר

It is only forbidden to benefit from an idol
that is treated like an עבודה זרה

Therefore,
since this idol is not treated respectfully,
it is not an עבודה זרה
and one is permitted to benefit from it

6 The Gemara cites a related ruling of רבי יוחנן: בכל מקום מותר להרהר חוץ מבית המרחץ ומבית הכסא
It is permitted to think about Torah everywhere except the bathroom or outhouse.

Furthermore, אביי ruled דברים של חול מותר לאומרו בלשון קדש דברים של קדש אסור לאומרו בלשון חול
In these places, it is permitted to discuss everyday matters in לשון הקודש, but it is forbidden to discuss matters of Torah in any language.

If so, how could רבן גמליאל have answered him in the bathroom במרחץ? אין משיבין במרחץ
is also דברי תורה?

Therefore, a ברייתא explains כשיצא אמר לו אין משיבין במרחץ
He only said this to him AFTER exiting the bathroom.

6 The Gemara cites a related ruling of רבי יוחנן:
בכל מקום מותר להרהר חוץ מבית המרחץ ומבית הכסא
It is permitted to think about Torah everywhere except the bathroom or outhouse

Furthermore, אביי ruled

דברים של קדש אסור לאומרו בלשון חול

But it is forbidden to discuss matters of Torah in any language

דברים של חול מותר לאומרו בלשון קדש

In these places, it is permitted to discuss everyday matters in לשון הקודש

If so, how could רבן גמליאל have answered him in the bathroom במרחץ? אין משיבין במרחץ?
This reply of רבן גמליאל is also דברי תורה?

Therefore, a ברייתא explains

כשיצא אמר לו אין משיבין במרחץ
He only said this to him AFTER exiting the bathroom.

7 The Gemara poses several challenges to רבן גמליאל's reply: 1.

וכי משתין בפניה מאי הוי

What is the significance that people relieve themselves there?

פעור יוכיה

שמפערין לפניו בכל יום

ואינו בטל

People relieve themselves before the idol פעור daily, and it is not nullified?

However, the Gemara differentiates

זו עבודתה בכך

וזו אין עבודתה בכך

The פעור is not nullified because it is worshipped in this way, but an ordinary idol is nullified because it's a denigration.

2.

וכי בא בגבולה מאי הוי

What is the significance that the bathhouse was there first? Even if the זרה עבודה was there first, a Mishnah states

עבודת כוכבים שיש לה מרחץ או גינה

נהנין מהן שלא בטובה

ואין נהנין מהן בטובה

It is permitted to benefit from a bathhouse or a garden of a זרה עבודה if one does not show appreciation to the priests, because, as Rashi explains,

אין הקדש לעבודת כוכבים

עד שיקריב לפניו בתקרובת

Items dedicated to an idol do not become forbidden unless they are given as an offering?

However, the Gemara differentiates:

לא בטובת רבן גמליאל

כבטובת אחרים דמי

רבן גמליאל's use is the equivalent of expressing gratitude, because he was a prominent person, and the זרה עבודה would be pleased to have him use the bathhouse. Therefore, it was only permitted because the bathhouse was there first.

7 The Gemara poses several challenges to רבן גמליאל's reply:

1

וכי משתין בפניה מאי הוי?

What is the significance that people relieve themselves there?

פעור יוכיה

שמפערין לפניו בכל יום

ואינו בטל

People relieve themselves before the idol פעור daily, and it is not nullified?

זו עבודתה בכך

וזו אין עבודתה בכך

The פעור is not nullified because it is worshipped in this way,

2

וכי בא בגבולה מאי הוי

What is the significance that the bathhouse was there first?

Even if the זרה עבודה was there first, a Mishnah states

עבודת כוכבים שיש לה מרחץ או גינה

נהנין מהן שלא בטובה

ואין נהנין מהן בטובה

It is permitted to benefit from a bathhouse or a garden of a זרה עבודה if one does not show appreciation to the priests

אין הקדש לעבודת כוכבים

עד שיקריב לפניו בתקרובת

However, the Gemara differentiates:

לא בטובת רבן גמליאל

כבטובת אחרים דמי

רבן גמליאל's use is the equivalent of expressing gratitude, because he was a prominent person, and the זרה עבודה would be pleased to have him use the bathhouse

Therefore, it was only permitted because the bathhouse was there first

8

3.

וכי משתינין בפניה מאי הוי

What is the significance that people relieve themselves there?

A Mishnah rules:

רק בפניה, השתין בפניה,
גיררה, וזרק בה את הצואה,
הרי זו אינה בטילה

If one spits or relieves themselves before an idol, or dragged it, or threw excrement at it, it does not become nullified?

However, the Gemara differentiates:

התם לפי שעתא
הוא רתח עלה
והדר מפיס לה
הכא כל שעתא ושעתא
בזלזולה קיימא

Ordinarily, it is not nullified, because one can become temporarily enraged and belittle the עבודה זרה, but he will calm down and continue to worship it. In this case, it is nullified, because the עבודה זרה is constantly degraded.

8

3

וכי משתינין בפניה מאי הוי

What is the significance that people relieve themselves there?

A Mishnah rules:

רק בפניה, השתין בפניה,
גיררה, וזרק בה את הצואה,
הרי זו אינה בטילה

If one spits or relieves themselves before an idol, or dragged it, or threw excrement at it, it does not become nullified?

However, the Gemara differentiates:

הכא
כל שעתא
ושעתא
בזלזולה קיימא
In this case,
it is nullified,
because the עבודה זרה
is constantly degraded

התם
לפי שעתא
הוא רתח עלה
והדר מפיס לה
Ordinarily, it is not nullified,
because one can become
temporarily enraged
and belittle the עבודה זרה,
but he will calm down
and continue to worship it

9

4. וכי אמר נעשה מרחץ לאפרודיטי נוי מאי הוי
 What is the significance that bathhouses are not
 adornments for the עבודה זרה? Even if they were, a
 ברייתא states
 האומר בית זה לעבודת כוכבים
 כוס זה לעבודת כוכבים
 לא אמר כלום
 שאין הקדש לעבודת כוכבים
 An object does not become forbidden when verbally
 dedicated for the עבודה זרה's use?

However, the Gemara differentiates:
 נהי דאיתסורי לא מיתסרא
 נוי מיהא איכא
 Even if it does not become forbidden in benefit, it would
 be forbidden to use the bathhouse if bathing there would
 lend prominence to the idol. Therefore, רבן גמליאל
 explained that the bathhouse does not serve as an
 adornment for the idol.

מצא צורת דרקון וראשו חתוך
 If one finds an image of an idol with its head chopped off;

קן
 בראשה של אשרה
 יתיז בקנה
 If there is a nest on top of a tree that was worshipped as an
 idol, he may benefit from it.

המוצא כלים
 If someone finds utensils engraved with images, whether
 we assume they were worshipped or not.

9

4

וכי אמר נעשה מרחץ
 לאפרודיטי נוי מאי הוי?

What is the significance that bathhouses
 are not adornments for the עבודה זרה?

Even if they were, a ברייתא states
 האומר בית זה לעבודת כוכבים
 כוס זה לעבודת כוכבים
 לא אמר כלום
 שאין הקדש לעבודת כוכבים

An object does not become forbidden
 when verbally dedicated for the עבודה זרה's use?

However, the Gemara differentiates:
 נהי דאיתסורי לא מיתסרא
 נוי מיהא איכא

Even if it does not become forbidden in benefit,
 it would be forbidden to use the bathhouse
 if bathing there would lend prominence to the idol

Therefore, רבן גמליאל explained
 the bathhouse does not serve
 as an adornment for the idol